

Slutrapport - Inspirationsträffar avelstrategi med kött på mjölk

Inledning

Projektet syftade till att öka användningen av köttassemin i mjölkbesättningar för att skapa en mer kostnadseffektiv och hållbar produktion. Fokus låg på att sprida kunskap om hur strategisk användning av köttassemin kan förbättra lönsamheten för mjölkproducenter och ungnötsuppfödare genom att kombinera verktyg som avelsvärden, NBDI (Nordic Beef on Dairy Index), och könssorterade doser. Projektet initierades i syfte att minska antalet mjölkkraskalvar som föds för slakt och istället främja födseln av korsningskalvar med högre tillväxt och bättre slaktkropps kvalitet

Genomförande

Under projekttiden hölls totalt 10 inspirations- och informationsträffar på olika platser från Skåne i söder till Piteå i norr, mellan hösten 2023 och våren 2024.

2023-10-19 Rårödsgården, Stehag i Skåne, tillsammans med KLS Ugglarps
2023-11-06 Karlsgården i Glömsjö, Landsbro, Vetlanda tillsammans med Skövde Slakteri
2023-11-07 Bredaryd Starkeryds Gård, Bredaryd
2023-11-28 Esbjörnstorp, Tibro tillsammans med Skövde Slakteri
2024-02-21 Trolle Ljungby Gård, Fjälkinge i Skåne tillsammans med KLS Ugglarps
2024-02-21 Snårets lantbruk, Piteå tillsammans med Nyhlen Hugosons
2024-02-22 Hörnsjö Lantbruk, Umeå tillsammans med HK Scan
2024-02-28 Munkagårdsgymnasiet, Halland tillsammans med KLS Ugglarps
2024-03-14 Nynäs Säteri, Kumla Närke/Sörmland tillsammans med HK Scan
2024-03-20 Föredrag på driftplats i Kalmar, medverkande Knäppinge och KLS Ugglarp

Träffarna organiserades i samarbete med olika slakterier och bestod av studiebesök på gårdar med mjölkproduktion där användning av köttassemin redan var en del av strategin. Varje träff innehöll ett föredrag om NBDI och dess roll i att maximera lönsamheten genom att använda rätt köttastjur på mjölkkor. Syftet var att visa hur köttassemin kan tillämpas för att producera kalvar med högre slaktvärde.

Deltagarantalet har varierat mellan cirka 8 till 30 deltagare med ett genomsnitt på ca 20 deltagare per träff. Vidare har projektet lyckats nå rätt målgrupp genom mottagliga och aktiva deltagare som har varit öppna för diskussion och förändring i sin avelstrategi gällande köttasanvändningen.

Träffarna samlade mjölkproducenter, avelsrådgivare, och representanter från slakterier, vilket ledde till givande diskussioner om hur man kan anpassa avelsstrategier och uppföljning av resultat för att uppnå bättre ekonomiska utfall.

Resultat

Projektets huvudsakliga framgångar kan summeras i följande punkter:

- **Ökad användning av köttrassemin:** Statistik visar att användningen av köttrassemin i mjölkbesättningar ökade från 15 % (2022) till 17 % (2023). Under första halvåret 2024 låg användningen på 24 %. Detta innebär en kraftig ökning i andelen korsningskalvar, vilket förbättrar både tillväxt och lönsamhet i besättningarna.
- **Ekonomisk påverkan:** En procents ökning av köttrassemin beräknas motsvara ett ökat slaktvärde på över **5 miljoner kronor** för korsningskalvarna. Detta visar på en betydande ekonomisk vinning för producenterna genom att byta ut mjölkkraskalvar mot köttraskorsningar
- **Bättre slaktkvalitet och högre tillväxt:** Genom att använda NBDI som ett verktyg för att välja rätt köttrastjur har producenterna kunnat öka både slaktkroppens tillväxt och kvalitet. Beräkningar visar att kalvar från köttraskorsningar växer cirka 100 g mer per dag och ger en 50 kg tyngre slaktkropp jämfört med renrasiga mjölkkraskalvar.

Spridning av resultat

Resultaten från projektet har spridits genom olika kanaler:

- **Inspirations- och informationsträffar:** Dessa träffar har nått ett stort antal mjölkproducenter och skapat en plattform för diskussion och kunskapsdelning. Fokus har legat på att demonstrera fördelarna med köttrassemin och dess potential att öka lönsamheten. Vidare har även avelsrådgivare och tillförselpersonal på slakterierna fått en fördjupad kunskap genom föredrag om NBDI och erfarenhetsutbyte som de sin tur kan ta mig sig till sin ordinarie verksamhet och sprida kunskapen vidare.

Slutsats och framtida rekommendationer

Projektet har framgångsrikt bidragit till att sprida kunskap om användningen av köttrassemin i mjölkbesättningar. Detta har lett till ökad användning av köttrassemin generellt men också en mer strategisk användning för att ta fram den kalv med de egenskaper som marknaden efterfrågar. Användningen av avelsvärde som NBDI har hjälpt producenter att välja köttrastjur med högre slaktkroppstillväxt och bättre kalvningsegenskaper. Detta har inte bara lett till en bättre ekonomi för producenterna, utan även förbättrat miljöavtrycket genom en mer resurseffektiv produktion.

För framtiden rekommenderas det att fortsatt fokusera på att sprida kunskap om avelsstrategier, särskilt genom att fortsätta erbjuda utbildning och verktyg för att hjälpa producenter att optimera sin produktion i valet av rätt djurmateriäl. Vidare arbete kan även riktas mot att ytterligare öka användningen av tyngre köttraser och könsorterad semin för att maximera både slaktvärde och djurvälstånd.